

Sevindik Nəsiboğlunu hələ gənc də adlandırmaq olmaz. O hələ yeni-yetmədir. Yaşın 13-cü ilini addımlayır. Əlbəttə, onun günümüzə yazdığı, yaratdığı ədəbi fəaliyyətinin bəri-bəhəri olan kitabları ilə müqayisədə bu yaş təəccüb doğura bilər. Amma təbiətdə möcüzələr olduğu kimi cəmiyyətdə də ağılımızın, düşüncəmizin az qala qəbul edə bilmədiyi qeyri-adiliklər var. Sevindik Nəsiboğlu 4 kitabın müəllifidir. Bu kitabların hər biri onun kimliyini görmək üçün bəs edəcək gücdür. “Dünyamsan Azərbaycan”, “Hərdən uçmaq istəyirəm”, “Könüllərə yol gəzirəm” poetik kitabları və nəhayət, “Ulu Naxçıvanım” ədəbi-tarixi-publisistik əsəri onun tək ədəbi mühitdə yox, həm də jurnalistikada dəqiq yerini göstərdi. Onu da deyim ki, Sevindik Nəsiboğlu Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvüdür. Bizim “Kredo”da redaksiya heyətinin üzvü kimi də ədəbi jurnalistik fəaliyyətindən başqa fəal ictimai iş də aparır. Artıq iki ildən çoxdur ki, o, istisnasız olaraq qəzetin dərc olunan bütün saylarında çox maraqlı yazıları ilə çıxış edir. Bu yeniyyətə müəllifin sosial şəbəkədəki fəallığını da desək, onda, qeyri-adiliyi heç bir təəccüb doğurmaz.

Dünyada belə fenomenlər olub. Çox kiçik yaşlarından tanınan rəssamlar, musiqiçilər, hətta riyaziyyatçılar

düşməni vahiməyə salırdı. Ölümə gədən oğullar şəhidlik şərbəti içdikcə ölməzləklərini qazanırdılar, əbədiyyət axtarırdılar. Əslində elə S.Nəsiboğlunun da məramı, məqsədi budur ki, öz yazıları ilə bu qəhrəmanların adlarını əbədiləşdirsin, onlara əbədiyaşarlıq bəxş etsin.

Beləliklə, S.Nəsiboğlunun “Möhtəşəm zəfərin nişanəsi” kitabı zəfər yolunun xronikası, müharibənin gündəliyi və qələbəyə möhtəşəm zəfər tağı kimi araya-ərsəyə gəldi.

Onun yeniyyətə qəlbindəki hələ uşaqlıqdan ayrılmayan duyğularının sözlə çevrilən rəngləri vətən sevgisinin solmayan çiçəkləri kimi səhifələrə yığıldı. Sevindik Nəsiboğlu doğru olaraq ədəbi müharibə gündəliyini Tovuz döyüşlərindən başlayır.

Müəllifin ürək çırpıntılarını elə ilk səhifələrdəncə hiss edirik. Hər söz canlı varlıq kimi müəllifin daxili “mən”inin səsi kimi üzə çıxır.

Oxucu diqqətini Sevindik Nəsiboğlunun düşüncə axarına yönəltmək istədim: “O günləri heç vaxt unuda bilmərəm. Dünənki yox, indiki kimi xatırlayıram. 12 iyul gecə vaxtı atəş-kəsin pozulmasından xəbər tutdum. İlk şəhidlərimizin olduğu andan dərinədən kədərləndim. Ertəsi gün bütün televiziya və sosial şəbəkələr Tovuz döyüşləri barədə xəbər yay-

“30 ildə generalı şəhid olmayan vətən” düşüncəsi nələrdən xəbər vermir? Yəni müəllif demək istəyir ki, daha nəyisə gözləməyin yeri yoxdur. Əqidələrin, amalların, düşüncələrin səfərbər olunma zamanıdır. Bəli, general Polad Həşimovun həyəcanlı notlarla yaradılan obrazı artıq Qarabağ uğrunda mübarizənin yeni mərhələyə daxil olmasından xəbər verir.

Sevindik Nəsiboğlunun döyüş mühitini təsvir edərkən sükutla, səssizliklə gurultuları, müharibə zəlzələsini qarşılaşdırması həm də onun nə qədər

MÖHTƏŞƏM ZƏFƏRİN NİŞANƏSİ, yaxud şəhidlik yolunda solmayan çiçəklər

belə var ki, dünya mənəvi irsində öz payları ilə əbədi yaşayırlar.

Sevindik Nəsiboğlunun qeyri-adiliyinə təəccüblənənlər üçün bir fakt da əlavə edim. Bizim kəndimizdən həm də qohumumuz olan iki uşaq elə Sevindik yaşda Amerika universitetlərinin tələbələridir. Doğrudur, onlar riyaziyyat sahəsində parlayırlar. Amerikada yayımlanan verilişlərdə bu yeniyyət-mələrin təxəyyül, ədəbi-publisistik özünüifadə imkanları kifayət qədər görünür. Bir qədər obrazlı desək, biz öz əjdahamızla nə üçün fəxr etməyək?!

44 günlük müharibənin zəfəri, əlbəttə, birinci növbədə ordumuzun və möhtəşəm siyasi iradə və hərbi rəhbərlik gücü göstərən Ali Baş Komandanımızın qələbəsidir. Söz yox ki, bu müharibədə xalqımız da səfərbər olmuşdu. Böyük birlik Qarabağın azadlığı naminə öz gücünü göstərirdi. Sadə zəhmət adamlarından tutmuş söz-sənət adamlarına qədər hər kəs bu müharibədə iştirak edirdi. Bu bir il Sevindik Nəsiboğlunun yazdıqlarını, yaratdıqlarını gözədən keçirdikcə qəlbim qürur hissi ilə döyünür. 700 səhifədən çox kitabın müəllifi S.Nəsiboğlu, əgər belə demək mümkünsə, müharibənin gündəliyini yazdı. Onun iti və diqqətli nəzərləri sanki göy üzündən otutub yanan bütün Qarabağı izləyirdi. Onun iti nəzərlərindən heç nə yayınmırdı. Ordumuz qələbəyə doğru irəlilədikcə Sevindik Nəsiboğlu da öz sözü ilə ordumuzu müşayiət edirdi.

Bu müharibə həm də Azərbaycan xalqının yetirdiyi oğulların, ordumuzun igid əsgərlərinin necə vətənsəvər olduqlarını da dünyaya nümayiş etdirdi. Ali Baş Komandanın çıxışlarında qeyd etdiyi kimi Azərbaycan əsgərləri ölümün üstünə yeriyirdi və elə bu da

mağa başladı. İlk şəhidlərimizin dəfnlərindən olan görüntülər ürəyimi parçaladı. Sonra isə dayımoğlu Saleh Həsənovun Tovuzun Dondar Quşçu kəndində artilleriyada şəhid İlqar Mirzəyevin komandanlığı altında qızğın döyüşlərdə iştirak etdiyini eşitdim. Bütün əsgərlərimizin sağ-salamat bu döyüşlərdən qələbə ilə çıxmasını Allahdan arzu elədim. Ertəsi gün alacağımız məlumatdan isə xəbərsiz idik. Bu xəbər Azərbaycan xalqının yenidən oyanışına təkan verəcəkdə. 14 iyul günü, tarixə çevrilən o gün General-mayor Polad Həşimov şəhidliyə yüksəldi! 30 il generalı şəhid olmayan bir ölkəni bu xəbər necə dərinədən sarsıdırsa, bizi də sarsıtdı. Eşitdiklərimizə inana bilmədik. Həmin gün neçə-neçə qəhrəmanlarımızı şəhid verdik. 15 iyul gününün səssizliyini 16 iyul günü əsgər Nazim İsmayılovun Tovuz döyüşlərində sonuncu şəhid olması xəbəri pozdu. Bu xəbər bizə “Bəsdir!” demək üçünlükəfayətidi. Döyüşlər səngidi, yara isə sağalmadı. Qisas alovunda yanan odlar ölkəsinin mərd oğulları, istefada, ehtiyatda olan zabitlər, əsgərlər Qarabağ uğrunda səfərbər oldu! “O gün olsun ki” sözü tarixə qovuşacaqdı, müharibə gözlənilirdi!”. İlk baxışdan mətn duyğulanmalardan ibarətdir, amma müəllifin yüksək həyəcanla, faktları mənalandıra-mənalandıra düşüncənin dərinliklərinə irəliləməsi göstərir ki, yazı oxucuya tək təəssürat bəxş etmir, həm də onu məlumatlandırır. Hər bir faktın özü elə təsir əhatəsi yaradır ki, müharibənin miqyası, ordumuzun əzmi və həm də müharibənin dəhşətləri haqqında məlumat ala bilirik. Elə təkə bir ifadəni diqqətə çəkirəm:

müşahidə ehtiyatına sahib olduğunu göstərir.

Müəllifin düşüncələri axın kimi gəlir. Sanki mənəbəyini dağlardakı gurultulu yağışdan alan sel mənərəsi elə bu düşüncələrlə görünür. Yəni bu qarşısızalmaz bir axındır. Maraqlıdır ki, sözün, fikrin, düşüncənin zəncirvari əlaqə ilə axını gözlərimizin önündə qarşısızalmaz hücum axınına təsəvvür etməyə imkan verir. Müəllif kitabın ilk səhifələrində elə bu ovqatla irəliləyir: “21 sentyabr günü şəhid olan Elşən Məmmədovun qisas günü artıq hazır idi. Təlimə gedən çağırışçılar bir neçə gün sonra zəfər tarixini yazmağa başladılar! Gün Zəfər günü idi! Həyat tamamilə dəyişirdi! Şəhidlər verilir, ancaq qisası alınan və qisas alan Şəhidlər! Və sonra bu yol Şuşadan da keçdi! Şuşada Zəfər bayrağını dalğalandırdı! Bütün şəhidlərimizin ruhu şad oldu! Ali Baş Komandan Tovuz döyüşlərində Şəhid olan hərbiçilərimizi “Hərbi xidmətlərə görə”, “İgidliyə görə”, “Vətən uğrunda” medalları ilə və “Milli Qəhrəman” fəxri adı ilə təltif etdi”. Fəxri adları, təltifləri yada salan müəllif sanki gələcək oxucusunun diqqətinə çatdırır; bu təltiflər müharibədə döyüşən əsgər və zabitlərin əsas məqsədi deyil. Onların əsas məqsədi uzun müddət azğın düşmən tapdağında qalmış vətən torpağını canı, qanı bahasına azad etmək idi. Ali Baş Komandan özünün iti nəzərləri ilə döyüşü, müharibənin gedişatını, zəfər yürüşünə başlanğıcı çox diqqətlə izləyir və bu izləmənin nəticəsini qəhrəmanların hünərlərini təsdiq edən fəxri adlarda, təltiflərdə görürük və onu da görürük ki, o necə həssaslıqla qəhrəman generala üz tutur, xitab edir: “Cənab General, rahat uyu! Səndən sonra qisasının

eşqiylə şəhid olanlar qisasını aldılar! Sən ruhunla azad etdiyin Şuşada Zəfər bayrağını da öz ruhunla dalğalandırmasan! O bayraqəbədiyaşarın nişanəsidir”. Şeir kimi oxunan, nəğmə kimi ötən sətirlər göstərir ki, onun ruhu necə səfərbər olub. Onun varlığı başdan-başda döyüş əzminə köklənib. Təsəvvüründə, xəyalında canlandığı odlı səhneləri, qanlı çarpışmaları artıq kifayət qədər zəngin olan söz ehtiyatı ilə süsləyir.

Sevindik Nəsiboğlunun “Möhtəşəm zəfərin nişanəsi” kitabını şərti olaraq 3 bölməyə ayırmaq olar. Doğrudur, bu kitab məzmunu, mahiyyəti, ideyası ilə bütövdür. Heç bir bölgüyə tabe olmur. İstər şəhidlərin yaşam yolu haqqında qısa xronikal qeydlər, istər geniş publisistik yazılar və istərsə də şeirlər mahiyyəti etibarlı ilə bir müstəvidə görünür.

Sevindik Nəsiboğlunun kitaba toplanmış əsərlərinin qəhrəmanları da müəllifdən aldıkları sevgi payı ilə fərqlənir. Çünki müəllif üçün vətən torpağına qanı axmış hər bir oğulun adı əzizdir, qanı müqəddəsdir. Bu qəhrəmanların döyüş yolunun Suqovuşanda, Füzulidə, Cəbrayılda, Zəngilanda, Qubadlıda, Ağoğlana (Hadrut)... harada bitməsindən asılı olmayaraq onların qəhrəmanlığı ölçüyəgəlməzdir.

Sevindik Nəsiboğlu tərənnüm etdiyi hər bir qəhrəmanla Qarabağı qarış-qarış gəzir, onlarla birgə savaş yolu keçir. Hətta qəhrəmanlarına dəyən güllənin ağrısı onun canını da oda bələyir. Varlığında gözəgörünməz güllər açılır. O, bu gülləri düşmən güllələrinə sipər edir. Onların ölümsüzlük yolunu dastana çevirir, yazıya gətirir.

S.Nəsiboğlunun yazı yolunu bütövlükdə 44 günlük savaş yolu yeni çalarlar, yeni rənglərlə zənginləşdirmişdir. Onun cılığın, yanğılı publisistikasını bir çox hallarda şeirlərdən ayırmaq olmur. Ayırı-ayrı parçalar o qədər poetik əhval kəsb edir ki, nə vaxt mahiyyətin şeirə çevrildiyini oxucu hiss etmir. Yazılar bir-birinin davamı kimi oxunur, elə buna görə də Sevindik Nəsiboğlunun bu kitabını bütövlükdə bir nəğmə kimi də qavramaq olar.

Əlbəttə, Sevindik Nəsiboğlunun bu zəfər ruhu ilə oxunan nəğmələri Laçın, Kəlbəcər, Ağdam və Şuşa motivləri ilə zirvəyə çatır.

Müəllif hansı yazını hansı formada yazacağını qabaqcadan düşünmür. Sadəcə obrazı tanıyır, obrazı görür. Onu ruhuna, varlığına çəkir. Bundan sonra onun varlığından hansı səs gəliyə, həmin səsi olduğu kimi yazıya alır. Ona görə də bütün mətn boyu (kitab boyu) yazılar təbii şəkildə növbələnir. Bəzi yerlərdə müəyyən qədər poetik forma alır, bəzi yerlərdə düşüncələr öz axarı ilə çağlayır: “Kimdir keçilməz cığırlardan keçən, Kimdir şəhadət şərbətini içən, Kimdir döyüşlərdə həm öndə gedən, Kimdir nurlu zəfəri mümkün edən, Kimdir düşmənindən qisasın alan, Düşmənin canına vəlvələ salan, Kimdir mümkünsüzü mümkün eyləyib, Şuşada zəfər bayrağını ucaldan, Üçrəngli bayrağı dalğalandıran?”. Bu mətnin yalnız ruhunu qavrayırıq. Onun poetik biçimdə, yaxud publisistik fonda görünüşü bizim üçün fərq etmir. Əsas odur ki, müəllif varlığından gələn səsi olduğu kimi yazıya gətirir.

(Davamı var)

Əli Rza XƏLƏFLİ
19.10.2021